

egoscoop

Dit artikel is afkomstig uit het
tijdschrift Egoscoop, themanummer Pedagogische Tact
Jaargang 14, nummer 04

Deze Egoscoop is na te bestellen via
www.onderwijsmaakjesamen.nl/webwinkel

Het lastige spanningsveld dat elke juf of meester wel kent is de afweging: laat ik het belang van de groep voorgaan boven het belang van het individuele kind? Wanneer vraag je een kind zich aan te passen? En wanneer wil je dat de anderen rekening houden met één kind?

Bas

Bas (6 jaar) wil graag leren, maar dan wel met heel veel hulp en aandacht van de juf. Hij heeft geen geduld om even te wachten en laat dat merken door dwars door de klas heen te roepen: "JUF!" Als ik niet meteen kom, stort hij zich op de grond, begint te schreeuwen, houdt zijn oren dicht met zijn handen en doet zijn ogen dicht. Hij sluit zich dan volledig van de buitenwereld af. Soms gooit hij ook nog een tafel door de klas voordat hij zich op de grond gooit. Collega's, die langs de klas lopen en door het raam naar binnen kijken vinden hem onhandelbaar, onbeschoft, gek of gestoord. In de koffiekamer vertellen ze mij: "Dat joch moet naar je luisteren. Je moet laten zien dat je de baas bent". Ik kan weinig met de uitspraken van mijn collega's en nog minder met hun tips. "Je moet hem flink onder de

angstig onder hun tafel, wanneer Bas een 'aanval' heeft. We zijn nog maar net met het schooljaar begonnen en de kinderen worden bang van Bas. Bij een enorme uitbarsting van Bas besluit ik om met de kinderen op de gang verder te werken. Met de woorden: "Bas, wij gaan even op de gang, dan kun jij verder met wat jij moet doen", nemen we ons werk mee naar de gang. Bas hoort of ziet het

ALLEN VOOR ÉÉN ÉÉN VOOR ALLEN

Door Charlotte Visch

duim houden" of "verbieden buiten te spelen" of "gewoon de gang op gooien als hij niet luistert". Het zijn adviezen gegeven uit onmacht en natuurlijk ook uit begrip voor mijn situatie en die van de andere kinderen. De verklaring van zijn gedrag wordt gezocht in zijn opvoeding: "allemaal aandachttrekkerij en waarschijnlijk vreselijk verwend". Anderen knikken beslist terwijl ze me vertellen: "Dat is nou een typische A.D.H.D.'er".

Bas barst uit

De andere kinderen in de klas lijden wel onder het impulsieve en soms agressieve gedrag van Bas. Sommige kinderen duiken

niet eens. Hij ligt onder een tafel te schreeuwen en te schoppen naar een tafelpoot. Op de gang verschuilen twee kinderen zich onder een jas. Ik wil Bas helpen, maar in mijn eentje kom ik er niet uit. Af en toe kijk ik in de klas hoe het met Bas is. Na een uur is hij rustig. Uitgeput ligt hij met een bezweet lichaam ergens in een hoek van de klas. Dit is te erg. Voor Bas en voor de kinderen.

Bas krijgt hulp

Gelukkig zijn er nog 27 andere mensen in mijn klas met geweldige hersenpannen, die ik kan inschakelen. De kinderen begrijpen Bas vast veel beter dan al die volwassen, geleerde collega's bij elkaar. Na een week aan te moeten zien hoe ongelukkig Bas zich voelt, besluit ik het probleem van Bas met hen te bespreken. En wat zo vaak gebeurt, vindt nu ook plaats. Alle kinderen willen meedenken over een oplossing voor henzelf ("Ik vind het eng als hij zo doet, juf") en voor Bas ("Het is ook zielig voor Bas, hoor"). Bas zit er in de kring bij en glimlacht schaapachtig. Hij wil graag zelf vertellen wat er aan de hand is: "Ik kan niet werken zonder hulp. Met rekenen is het het ergste. Dat is moeilijk." De andere kinderen knikken en één kind zegt: "Dat dacht ik wel! Hij maakt veel foutjes bij rekenen." Bas wordt een beetje rood, maar erkent gelukkig dat de opmerking goed bedoeld is. Twee dingen stel ik aan de kinderen voor. "Zullen we eens heel goed met elkaar opletten, wat er precies met hem gebeurt vlak voordat hij uit elkaar knalt? Ik snap er nu namelijk niks van." De kinderen knikken tevreden naar elkaar. "En dan wil ik ook aan jullie vragen wat jullie hiervan vinden: Bas vindt rekenen extra moeilijk. Ik zou bij het kleinste dingetje van Bas wel naar hem toe willen rennen en hem helpen." Weer tevreden geknik. "Dat betekent wel," vervolg ik. "Dat ik misschien bezig ben bij jou en dan stop om naar Bas te rennen. Wat vinden jullie daarvan?" Alle kinderen willen het uit proberen. We begrenzen deze afspraak door te stellen dat één week voldoende moet zijn.

Bas wordt gezien

Die week sta ik net iets uit te leggen bij een meisje, als een ander kind uit de klas roept: "Juf, Bas!" Meteen laat ik alles liggen en ren naar Bas om hem te helpen. Zijn aanval blijft uit. Bij de evaluatie van die ochtend vertellen een paar kinderen in de kring, dat ze hebben gezien dat Bas rood werd. Ik vraag Bas of hij dat gevoeld heeft.

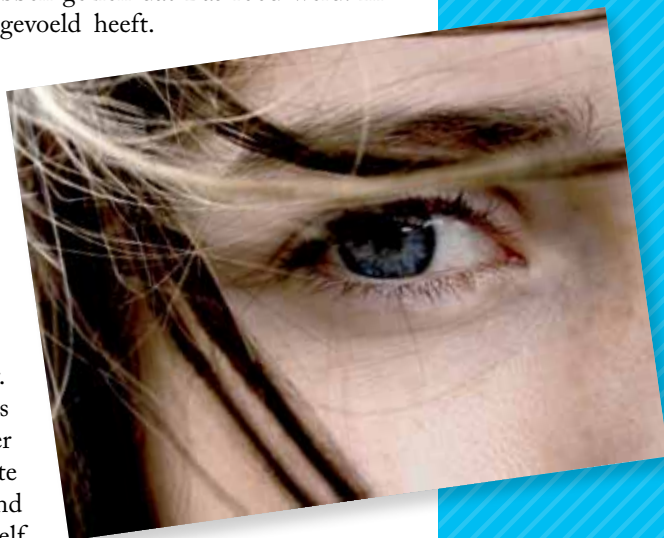
Nee. Bas was zich niet bewust van de lichamelijke reactie. De volgende dagen is iedereen geconcentreerd op het rood worden van Bas. Wie het ziet gebeuren, roept mij direct. Dat gebeurt in totaal drie keer. Het gevolg is dat Bas opeens voelt wanneer hij rood begint te worden. Aan het eind van de week, kan hijzelf vertellen: "Juf, kom gauw, want ik word rood!" De week daarop wordt hij al rustig op het moment dat ik tegen hem zeg: "Bas, je wordt rood. Blijf kalm, want ik kom zo bij je."

Bas ontspant

Bas heeft geleerd om geduld te hebben, want hij weet dat de juf echt wel komt. Ze is te vertrouwen. Bovendien heeft hij aan den lijve kunnen ervaren hoe we er met z'n allen voor hem zijn. Hij weet nu hoe hij effectief hulp kan krijgen.

Gelukkig hebben we met elkaar ontdekt welke aandacht Bas precies nodig had. Ik vraag me af: Had ik als leerkracht naar Bas geluisterd als hij rustig had verteld dat hij rekenen moeilijk vindt? Waarschijnlijk zou ik iets oubolligs zeggen in de trant van: "Iedereen vindt wel iets moeilijk" of "Let maar goed op, dan leer je het vanzelf". Gelukkig deed Bas 'onhandelbaar', zodat de kinderen en ik verder moesten zoeken. En zo konden we met elkaar ontdekken dat Bas geen vertrouwen had, geen geduld durfde te hebben en signalen van zijn lichaam niet opmerkte.

Charlotte Visch
Integratieve Kindertherapeut
Childconsult@wanadoo.nl